

REDOGÖRELSE FÖR PÅLKOMMISSIONENS VERKSAMHET
VERKSAMHETSÅRET 2023

INNEHÅLL

- 1. INLEDNING**
- 2. STYRELSENS SAMMANSÄTTNING**
- 3. STYRELSENS VERKSAMHET**
- 4. PROJEKTVERKSAMHET**
- 5. INFORMATION**
- 6. EKONOMI**

1. Inledning

Pålkommisionen är en fristående ideell förening där samtliga kategorier inom branschen sedan 60 år tillbaka är representerade (entreprenörer, leverantörer, konsulter, myndigheter, beställare, forskningsinstitut och högskolor). Pålkommisionen utgör därmed en unik företeelse utan direkt motsvarighet i omvärlden. Pålkommisionen har under verksamhetsåret 2023 haft 44 medlemsföretag och/eller – organisationer.

Pålkommisionens uppgift är, enligt stadgarna, att bedriva forsknings-, utvecklings- och utredningsverksamhet i frågor rörande pålgrundläggning och stödkonstruktioner, i huvudsak installerade i jord. Pålkommisionen ska även bidra till att sprida information inom dessa teknikområden.

Pålkommisionens verksamhet omsätter ca 2,5 Mkr per år. Verksamheten kan delas upp i följande delar:

- Initiera, prioritera och genomföra forsknings- och utvecklingsprojekt
- Medverka till en branschgemensam syn på tekniska frågor
- Representera svensk pålningsteknik i svenska och internationella organ som arbetar med standardiseringsfrågor
- Följa upp, utvärdera och implementera ny kunskap
- Sprida kunskap och erfarenhet vidare.

Ett branschgemensamt synsätt är värdefullt utifrån flera aspekter, exempelvis att det:

- Främjar sund konkurrens inom pålningsområdet vilket i sin tur leder till en god utveckling av metoder
- Bidrar till att upprätthålla en allmänt accepterad kvalitetsnivå inom branschen
- Ger stora möjligheter till påverkan på den europeiska standardiseringen av metoder och produkter.

Föreliggande verksamhetsberättelse avser verksamhetsåret 2023.

2. Styrelsens sammansättning

Pålkommisionens styrelse har bestått av följande nio ledamöter:

Olle Båtelsson Trafikverket (invalid 2014), Mattias Grävare Pålanalys (2016), Peter Alheid Hercules (2016), Tanja Bojovic Golder/WSP/ELU (2016), Simon Håkansson ELU (2016), Mariana Bohman Sääf Scandia Steel (2018), Victor Karlovskis Soiltech (2020), Thomas Thorefeldt Veidekke (2020) och Viktor Winther, Skanska/Veidekke (2022).

Sussie Bierbum Branschkansliet har varit adjungerade ledamot. Under hösten har även Fanny Tran adjungerats till styrelsen främst för kursadministration.

Olle Båtelsson har varit ordförande, Tanja Bojovic vice ordförande, Mariana Bohman Sääf kassör och Mattias Grävare sekreterare.

2024-02-29

3. Styrelsens verksamhet

Styrelsen har sedan föregående föreningsstämma haft 10 protokollförda sammanträden. Möte nr 370, 371 och 372 har hållits före föreningsstämman, dock under år 2023, varför även de ingår i föreliggande verksamhetsberättelse.

Möte nr	Mötesdatum	Typ av möte
370	2023-02-02	On-line-möte (Teams)
371	2023-03-15	On-line-möte (Teams)
372	2023-03-28	Fysiskt möte (på iOffice, Drottningg. 33 Stockholm)
373	2023-05-03	Konstituerande styrelsemöte (Teams)
374	2023-05-03	On-line-möte (Teams)
375	2023-06-15	On-line-möte (Teams)
376	2023-08-21	On-line-möte (Teams)
377	2023-09-20	On-line-möte (Teams)
378	2023-10-25	On-line-möte (Teams)
379	2023-11-28	On-line-möte (Teams)

Föreningsstämma har ägt rum på iOffice, Drottninggatan 33 i Stockholm 2023-03-28. 17 personer har deltagit på mötet.

Valkommittén har bestått av Leena Haabma Hintze Svensk Grundläggning, Per Friberg WSP, Pia Larch Skanska och Fredrik Beyer Fredrik Beyer AB. Per Friberg har varit sammankallande.

Revisorer har varit Håkan Fjelner, Finnhammars Revisionsbyrå, som auktoriserad revisor och Håkan Karlsson, Skanska som medlemsrevisor.

Branschkansliet och det därefter rekonstruerade Branschkansliet Service AB (BRASAB) i Stockholm har skött Pålkommisionens administration. Ekonomisk hantering och redovisning har skötts av Zenit Redovisning. Kontaktperson har varit Sussie Bierbum.

4. Projektverksamhet

Projektverksamheten har bedrivits under ledning av styrelsen och sekretariatet, som handlagt löpande ärenden, korrespondens, remisser, projektplanering, hantering av kommissionens rapporter, organisation av möten samt ekonomiadministration.

Sekretariatet har bland annat varit engagerat i följande:

- Framtagning av pålstatistik för kalenderåret 2022, publicerad den 1:a juni 2023 som nyhet på Pålkommisionens hemsida.
- Uppdatering av Pålkommisionens hemsida, vilket har utförts kontinuerligt.
- Framtagning av underlag till föreningsstämma.

Kommissionen har under året arbetat med följande uppgifter:

- Projektarbete.
- Löpande verksamhet.

Den sammanlagda upparbetningen inom arbetsgrupperna har varit god, dock har några projekt varit fortsatt vilande. Styrelsen har prioriterat och omfördelat verksamhetsårets medel mellan projekten.

Arbete med planering och genomförande har gjorts i följande projekt:

14-02 Eurokod, samverkan stål och betong

Projektets syfte är att ta fram en produktionsanpassad vägledning för dimensionering, utförande och kontroll för en samverkanspåle, vilket i detta fall innebär ett cirkulärt stålrör som efter neddrivning har fyllts med betong och där samverkan mellan stål och betong utnyttjas konstruktivt.

Under årets första kvartal har en förhandskopia av rapporten skickats ut till referensgruppen och PK:s styrelse för granskning. Under andra kvartalet har erhållna granskningssynpunkter sammanställts. Under 3:e och 4:e kvartalet har arbete med justering av rapporten och några kompletterande utredningar utförts.

PK:s kontaktperson har varit Simon Håkansson.

18-01 Eurokod – fas 3

Pålkommisionen har genom projektet varit delaktig i att finansiera branschens medverkan i framtagandet av avsnitt avseende pålar i den nya Eurokoden EN 1997-3.

I arbetsgruppen har ingått, Gary Axelsson och Peter Alheid.

PK:s kontaktperson har varit Peter Alheid.

18-02 Supplement 1 till Sponthandboken 2018

Under året har Sponthandboken 2018 reviderats av Anders Kullingsjö. Medförfattarna Anders Ryner, Anders Fredriksson och Håkan Stille har bidragit med synpunkter.

PK:s kontaktperson har varit Olle Båtelsson.

2024-02-29

18-03 Pålkurser

Under året har kursen *Pålprojektering* hållits vid ett tillfälle, 25/4 – 26/4.

Under verksamhetsåret har två nya kurser utvecklats och respektive kurs har hållits vid ett tillfälle. *Påldimensionering*, 18/10 – 19/10 med Peter Alheid, Håkan Karlsson, Gary Axelsson och Christoffer Svedholm som föreläsare. *Verifiering av geoteknisk bärförmåga*, 14/11 med Magnus Ruin och Mattias Grävare som föreläsare. De båda nyutvecklade kurserna har fått goda betyg i utvärderingarna. Samtliga kurstillfällen har varit fulltecknade.

PK:s kontaktperson har varit Olle Båtelsson.

18-04 Spontkurser

Både grund- och fortsättningskursen är beroende av att projekt 18-02 färdigställs och har därmed varit vilande.

PK:s kontaktperson har varit Olle Båtelsson.

19-02 Block och sten i jord

Projektet har till uppgift att utvärdera och göra en översyn av det förslag till blockhaltsbeskrivning som finns i *PKR 103 Slagna friktionspålar*. Dess omfattning styrs av ett pågående forskningsprojekt inom Trafikverket/KTH. Projektet har varit vilande.

PK:s kontaktperson har varit Olle Båtelsson.

20-01 Pålhandboken

Under ledning av Gunnar Holmberg Skanska och Björn Dehlbom SGI/Dehlbom Geo har projektet bedrivits i sex arbetsgrupper, enligt nedan, vilka har utgjorts av ca 40 författare. Arbetsgrupp 1 Planering och projektering, 2 Upphandling, 3 Konstruktiv dimensionering, 4 Geoteknisk dimensionering, 5 Utförande och 6 Påhängslaster.

I styrgruppen har ingått ovan nämnda projektledare samt, Mariana Bohman Sääf och Olle Båtelsson från styrelsen.

Under året har samtliga arbetsgrupper haft ett till två internattillfällen. Under september har dittills utfört arbetet presenterats för referensgruppen. Vissa kapitel ligger efter i förhållande till både tidplan och budget. Härtill har styrgruppen och samtliga arbetsgruppsledare hållit två extra samordningsmöten i syfte att klarlägga tidplan och justerad budget samt planera ett remissförfarande.

PK:s kontaktperson har varit Tanja Bojovic.

20-02 Omgivningspåverkan vid borrning av stag och pålar

Projektet har i huvudsak genomförts av Olle Kvick Geoteknologi Sverige AB och Oscar Ögren ELU. Projektarbetet har fortskridit under året och en uppdaterad budget på 120 tkr för år 2024 har framtagits och godkänts.

PK:s kontaktperson har varit Peter Alheid.

20-03 State-of-the-art - Användning av träpålar

Projektet har till uppgift att sammanställa användningen av träpålar i Sverige i dagsläget. Efter ett längre uppehåll har projektet återupptagits genom att inkorporeras i det pågående arbetet med den nya Pålhandboken.

PK:s kontaktperson har varit Peter Alheid.

2024-02-29

20-05 Fri knäckning

Projektet har till uppgift att ta fram en vägledande PM för dimensionering av pålar som saknar sidostöd utmed hela sin längd.

Under året har ett flertal arbetsmöten hållits, med fokus på FEM-analyser av belastningssituationen. Härtill har ett par avstämningar gjorts med referensgruppen, främst avseende initialkrokighet och egenspanningar för stålrörspålar. Arbetsgruppen har utgjorts av Anna Björklund från Skanska, Jimmie Andersson från Peab och Victor Karlovskis från Solitech.

PK:s kontaktperson har varit Victor Karlovskis.

Pålkommisionens löpande verksamhet har bestått av:

16-D Arkiv

Centrum för Näringslivshistoria (CfN) har skött arkivering av PK:s publikationer och annat material.

Under året har pliktleverans utretts med avseende på Pålkommisionens publikationer. Följande har fastställts i samråd med Kungliga biblioteket (KB): Vid tryckning i Sverige åligger det, enligt lagen om pliktleverans, respektive tryckeri att skicka in publikationer till pliktbiblioteken. Vid tryckning utomlands åligger plikten istället utgivaren, i detta fall Pålkommisionen.

Vid digital publicering gäller istället lagen om pliktexemplar av elektroniskt material (E-pliktslagen) som i första hand gäller för myndigheter och yrkesmässiga publicister. Ideella föreningar, branschorganisationer och privata utgivare betraktas inte som e-pliktleverantörer och omfattas därmed oftast inte av E-pliktslagen.

19-A IEG 2.0 Implementeringsprojekt för revidering av Eurokod EN 1997

Pålkommisionen har deltagit i branschprojektet för att implementera den nya reviderade Eurokoden.

PK:s kontaktperson har varit Victor Karlovskis.

19-B Översättning av handlingar

Arbetet med fortsatt översättning av PK:s publikationer har varit vilande under året.

5. Information

Hemsida

Syftet med hemsidan är att kommissionens arbete ska kunna skötas och följas via hemsidan. Kommissionens sekreterare har ansvarat för hanteringen av hemsidan.

Domänen är www.palkommissionen.org. Under året har hemsidan uppdaterats kontinuerligt. Härtill har en lista på tidigare publikationer i PK:s regi uppdaterats. För de publikationer som finns hos PK är ambitionen att de ska vara nedladdningsbara. För saknade publikationer har PK fortsatt bevakning av tidigare utfärdad efterlysning via hemsidan.

Publikationer

–

Svensk Byggtjänst

Har administrerat försäljning av Pålkommisionsrapporter.

2024-02-29

Svensk Grundläggning (SAFE)

Pålkommissionen har varit representerad i styrelsen genom Olle Båtelsson.

SIS TK 183

Pålkommissionens medlemskap i SIS har varit representerat genom Olle Båtelsson.

IEG 2.0

Implementeringskommissionen för europastandarder inom geoteknik är en branschgemensam ideell förening. Pålkommissionens medlemskap har representerats varit representerat genom Victor Karlovskis.

Geodialogen/Knutpunkt Geo

Pålkommissionen har deltagit i Geodialogen/Knutpunkt Geo som är ett nätverk för information och samordningsfrågor inom geoteknik och grundläggning. Övriga deltagare har varit SGF, IEG 2.0 och Svensk Grundläggning. PK har representerats av Peter Alheid och Olle Båtelsson.

Guldpålen

Guldpålen har för år 2022 tilldelats Matti Kivelö och delats ut i samband med ett föreläsningstillfälle i SAFE:s regi (Steg 3 kursen) den 6:e mars på Scandic Infra City i Upplands Väsby. Tilldelningen har presenterats med bilder på både Grundläggningsdagen och PK:s hemsida.

Påldagen

Planering av Påldag 24 har pågått under året. Härtill har viss omorganisering skett i påldagskommittén.

PK:s kontaktperson har varit Peter Alheid.

Grundläggningsdagen (GD)

GD har ägt rum den 16:e mars. Pålkommissionen har varit representerad genom en monter i utsättningshallen.

6. Ekonomi

Balans – och resultaträkning för verksamhetsåret (2023) samt förslag till kostnadsandelar och anslag för kommande verksamhetsår (2024) har redovisats separat.